

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Lukášem Hlouchem, Ph.D., ve věci

žalobce: G. M.
e. č. X
st. přísl. X
t. č. pobytem X
doručovací adresa: X

proti
žalovanému: Ministerstvo vnitra České republiky
poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 2. 2020, č. j. X,

takto:

- I. Žaloba **s e z a m í t á**.
- II. Žalobce **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Včas podanou žalobou ke Krajskému soudu v Brně (dále též „krajský soud“) žalobce brojil proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 2. 2020, č. j. X, e. č. X (dále též „napadené rozhodnutí“), jímž byla jeho žádost o udělení mezinárodní ochrany zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle ust. § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „zákon o azylu“).

II. Napadené rozhodnutí

2. Žalovaný v rámci odůvodnění napadeného rozhodnutí nejprve zrekapituloval obsah správního spisu a dosavadní průběh řízení. Následně se již zabýval tím, proč postupoval podle ust. § 16 odst. 2 zákona o azylu a žádost o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou zamítl. Konkrétně žalovaný uvedl, že žalobce je státním příslušníkem Gruzie, která je považována za bezpečnou zemi původu, přičemž zde nedochází k pronásledování ani k mučení, nelidskému nebo ponižujícímu zacházení či trestání. Stejně tak Gruzie ratifikovala řadu mezinárodních lidskoprávních dokumentů, včetně pravidel týkajících se účinných opravných prostředků.
3. V této souvislosti žalovaný mimo jiné doplnil, že v zemi původu žalobce jsou v rámci ústavního pořádku garantována základní lidská práva a svobody. Přestože lze hovořit o nižší úrovni jejich ochrany, včetně projevů porušování nezávislosti a nestrannosti výkonu soudní moci, tamní vláda spolupracuje s Úřadem Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky a dalšími humanitárními organizacemi. Případné zneužití pravomoci státních orgánů je řešeno rovněž prostřednictvím institutu ombudsmana, kterých poskytuje jednotlivcům ochranu. Uvedené skutečnosti podle žalovaného spolehlivě vyplývají rovněž ze souvisejících informací o zemi původu.
4. Sám žalobce ve správním řízení argumentoval pro udělení mezinárodní ochrany snahou o legalizaci pobytu v České republice, kdy jako jediný důvod své žádosti uváděl nedostatek pracovních příležitostí v zemi původu. Od roku 2014 pak žalobce pobýval ve více státech Evropské unie, kde pracoval a usiloval u udělení mezinárodní ochrany. Podle žalovaného je tedy zřejmé, že žalobce chtěl využít institut mezinárodní ochrany za účelem legalizace pobytu na území, k čemuž slouží právní režimy zakotvené v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“).
5. Co se pak týče žalobcem uvedeného záměru usadit se v České republice spolu se svojí přítelkyní gruzínské státní příslušnosti, která je těhotná, žalovaný zdůraznil, že mohou svůj rodinný život společně a legálně realizovat v zemi původu. Závěrem žalovaný připomněl, že v případě postupu podle ust. § 16 odst. 2 zákona o azylu se správní orgán nezabývá tím, zda žadatel jinak splňuje podmínky pro udělení azylu či doplňkové ochrany.

III. Žaloba

6. V žalobě bylo nejprve v obecné rovině namítáno, že žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav věci a neopatřil si dostatek aktuálních informací o zemi původu. Napadené rozhodnutí je navíc nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.
7. Podkladem k jeho vydání byla pouze Informace OAMP z dubna 2019 – Gruzie – Hodnocení Gruzie jako bezpečné země původu, která odkazuje toliko na obecné údaje, které nesouvisí s individuální žádostí žalobce o mezinárodní ochranu. Jedná se navíc o informaci, která byla vypracována samotným žalovaným, a to právě za účelem zařazení Gruzie na seznam bezpečných zemí původu.

8. Z těchto důvodů žalobce navrhl, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

IV. Vyjádření žalovaného

9. Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že s podanou žalobou nesouhlasí. Co se týče uplatněných námitek, žalovaný k tomu doplnil, že skutkový stav byl spolehlivě zjištěn, a to na základě aktuálních zpráv o zemi původu. Stejně tak žalovaný postupoval v řízení v souladu se zákonem, a to s ohledem na právní úpravu zjevně nedůvodné žádosti zakotvené v ust. § 16 odst. 2 zákona o azylu.
10. Za stěžejní žalovaný považoval skutečnost, že Gruzii lze podle považovat za bezpečnou zemi původu. Ve správním řízení pak nevyšly najevo žádné okolnosti, které by ve vztahu k žalobci uvedené závěry jakkoliv zpochybnil. Naopak je zřejmé, že žalobce neuváděl žádné azylově relevantní důvody pro udělení mezinárodní ochrany, přestože bylo na něm, aby domněnku pojetí Gruzie jako bezpečné země původu vyvrátil. Současně vyšlo v řízení najevo, že žalobce podáním dané žádosti sledoval toliko legalizaci pobytu na území České republiky, neboť by se zde chtěl usadit a realizovat svůj rodinný život. Stejně tak žalovaný považoval za aktuální z hlediska zjištění skutkového stavu dostatečnou opatřenou informaci o zemi původu, která vychází z relevantních zdrojů, které jsou v ní uvedeny.
11. Na základě výše uvedeného žalovaný krajskému soudu navrhl, aby žalobu jako nedůvodnou zamítl.

V. Správní spis

12. Ve správním spisu se nachází zejména předávací protokol (včetně kopie cestovního dokladu žalobce), záznam o poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu a protokol o pohovoru k dané žádosti ze dne 10. 1. 2020.
13. Z těchto podkladů vyplývá, že žalobce podal žádost o mezinárodní ochranu proto, že chce v České republice žít a založit zde rodinu se svojí přítelkyní (státní příslušnost Gruzie), která je těhotná. V Gruzii neměl možnost pracovat. V minulosti neúspěšně žádal o mezinárodní ochranu také v jiných státech, ale nečekal na výsledek řízení za předpokladu, že v dané zemi nemohl pracovat. V zemi původu žalobce neměl nikdy žádné problémy. Má tam vlastní dům, ve kterém žijí jeho rodiče.
14. Za účelem vydání rozhodnutí o žádosti o udělení mezinárodní ochrany byla do správního spisu založena Informace OAMP ze dne 30. 4. 2019 – Gruzie – Hodnocení Gruzie jako bezpečné země původu. Žalobci bylo poté umožněno, aby se seznámil s podklady pro rozhodnutí, jak vyplývá z protokolu ze dne 13. 1. 2020, který je součástí spisové dokumentace. Žalobce svého práva nevyužil a ani nenavrhoval doplnění podkladů pro rozhodnutí.
15. Následně bylo vydáno napadené rozhodnutí, které je v současné době předmětem soudního přezkumu.

VI. Posouzení věci krajským soudem

16. Žaloba byla podána osobou oprávněnou (ust. § 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“), ve lhůtě stanovené v ust. § 32 odst. 1 zákona o azylu.
17. Soud ve věci rozhodl v souladu s ust. § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení ústního jednání, neboť účastníci řízení s tímto postupem souhlasili (nevyjádřili výslovný nesouhlas s tímto postupem) a krajský soud nepovažoval ústní projednání věci za nezbytné.
18. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů (ust. § 75 odst. 2 s. ř. s.) podle skutkového a právního stavu zjištěného s přihlédnutím k čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (tzv. procedurální směrnice).
19. Žaloba **není důvodná**.
20. V žalobě bylo namítáno, že žalovaný v řízení dostatečně nezjistil skutkový stav věci, neboť neobstaral dostatek aktuálních informací o zemi původu, přičemž na jejich základě řádně nezdůvodnil svůj závěr o tom, že žádost o udělení mezinárodní ochrany je zjevně nedůvodná. Podle názoru žalobce nelze v tomto směru považovat za dostačující pouze jedinou informaci o zemi původu, která obsahuje toliko obecné údaje, přičemž byla zpracována za účelem zařazení Gruzie na seznam bezpečných zemí původu.
21. Krajský soud předně uvádí, že žalovaný považoval podanou žádost o udělení mezinárodní ochrany za zjevně nedůvodnou podle ust. § 16 odst. 2 zákona o azylu, který stanovuje, že: *„Jako zjevně nedůvodná se zamítne i žádost o udělení mezinárodní ochrany, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany přichází ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu, neprokáže-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze.“* Ve třetím odstavci daného ustanovení je dále uvedeno, že: *„Jsou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné, neposuzuje se, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 a 14 nebo doplňkové ochrany podle § 14b. Jsou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné podle odstavce 2, rovněž se neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.“*
22. V této souvislosti je v ust. § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu stanoveno, že bezpečnou zemí původu se rozumí: *„stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště, 1. ve kterém obecně a soustavně nedochází k pronásledování, mučení nebo nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestům a k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, 2. který jeho občané nebo osoby bez státního občanství neopouštějí z důvodů uvedených v § 12 nebo 14a, 3. který ratifikoval a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, včetně norem týkajících se účinných opravných prostředků, a 4. který umožňuje činnost právníkům osobám, které dohlížejí nad stavem dodržování lidských práv.“*

23. Základem vnitrostátního konceptu tzv. bezpečných zemí původů je právní úprava obsažená v již uvedené procedurální směrnici, která umožňuje členským státům uplatňovat domněnku, že země původu je pro žadatele o mezinárodní ochranu bezpečná, pakliže není v konkrétním případě prokázán opak. V této souvislosti mohou členské státy přistupovat k vymezení bezpečných zemí původu buďto případ od případu, nebo mohou přijmout seznam všech zemí, které považují pro účely řízení ve věci mezinárodní ochrany za bezpečné (viz body 40, 42 a 46 preambule procedurální směrnice).
24. V České republice je uplatňován druhý z uvedených přístupů, neboť byla v souladu s ust. § 86 odst. 4 zákona o azylu přijata vyhláška č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců, ve znění pozdějších předpisů, která v ust. § 2 bodu 7. označuje za bezpečnou zemi původu rovněž Gruzii, a to s výjimkou Abcházie a Jižní Osetie.
25. S ohledem na skutečnost, že žalobce naposledy pobýval v okrese Samtredie, který se v oblastech Abcházie a Jižní Osetie nenachází, je možné ho na základě dotčené právní úpravy považovat za žadatele o mezinárodní ochranu pocházejícího ze země, která je pro něj bezpečná. V tomto směru lze přisvědčit žalovanému, že je to právě žalobce, který je povinen tvrdit a dokazovat rozhodné okolnosti svědčící o tom, že jinak uplatňovaná domněnka pojetí Gruzie jako bezpečné země původu je v jeho případě vyvrácena (srov. např. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70, a ze dne 15. 2. 2021, č. j. 4 Azs 325/2020 - 29; odkazovaná rozhodnutí jsou dostupná na www.nssoud.cz).
26. Z toho důvodu nelze nezákonnost napadeného rozhodnutí dovozovat z toho, že ve správním spisu je založena pouze jedna aktuální informace o zemi původu, která byla zpracována příslušným odborem Ministerstva vnitra ČR a v níž uvedené údaje nebyly žalobcem konkrétně zpochybněny. Z jejího obsahu vyplývá, že Gruzie ratifikovala řadu mezinárodních lidskoprávních dokumentů a současně v této oblasti spolupracuje a umožňuje činnost příslušných nadnárodních institucí či nevládních organizací.
27. Přestože z dotčené informace o zemi původu vyplývá snížený standard ochrany některých základních práv u specifických skupin osob či nedostatky v oblasti vyšetřování případů mučení, nejedná se svoji povahou o okolnost svědčící o tom, že by se běžný občan daného státu nemohl účinně obracet na příslušné orgány veřejné moci za účelem získání ochrany před nezákonným jednáním. Lze naopak dospět k závěru, že se statusem bezpečné země původu je neodmyslitelně spojeno rovněž zakotvení a fungování systému vnitřní ochrany, byť nelze v individuálních případech zcela vyloučit snížení jeho dostupnosti či efektivnosti, a to typicky v případě politicky angažovaných osob nebo takových, které byly vystaveny nezákonnému jednání ze strany vykonavatelů veřejné moci.
28. K obdobnému závěru ostatně ve vztahu k fungování právního systému v Gruzii dospěl také Nejvyšší správní soud, když například ve svém rozsudku ze dne 12. 12. 2019, č. j. 1 Azs 342/2019 – 45, uvedl, že: „*Ve shromážděných podkladech se instituce a nezávislé organizace vyjadřují i k účinnosti a nezávislosti vyšetřování v Gruzii (poskytování účinné ochrany všem občanům). Činí závěr, že existuje účinná policejní ochrana, což potvrzuje i judikatura (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 3. 2018, č. j. 6 Azs 271/2017 - 45, ze dne 31. 5. 2018, č. j. 7 Azs 90/2018 - 44, či ze dne 30. 8. 2018, č. j. 9 Azs*

226/2018 - 27). *Jisté výhrady uvádí Human Rights Watch pouze ve vztahu k vyšetřování trestných činů spáchaných právě „příslušníky orgánů pověřených vymáháním zákonnosti“ na civilním obyvatelstvu. Stěžovatelem tvrzené pronásledování však nesouvisí s pronásledováním příslušníky orgánů pověřených vymáháním zákonnosti, ale toliko soukromými osobami.“*

29. Žalobce neuvedl žádné konkrétní indicie svědčící o tom, že by mohl být na území domovského státu pronásledován v důsledku existence některého z azylově relevantních důvodů, popř. že by mu hrozil vznik vážné újmy ve smyslu příslušného ustanovení zákona o azylu. Naopak výslovně uvedl, že jediným důvodem jeho žádosti je nedostatek práce v zemi původu a související snaha o legalizaci pobytu na území České republiky, kde chce se svoji těhotnou přítelkyní založit rodinu. Krajský soud se plně ztotožňuje se žalovaným, že se nejedná o důvody, které by mohly účinně zpochybnit pojetí Gruzie jako bezpečné země původu.
30. V souladu s ust. § 16 odst. 3 zákona o azylu pak nebylo povinností žalovaného, aby se blíže vyjadřoval k soukromým a rodinným poměrům žalobce. Pokud tak nad rámec odůvodnění zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné učinil, lze mu dát za pravdu v tom, že žalobci nic nebrání v tom, aby rodinný život se svoji přítelkyní a očekávaným dítětem (rovněž státní občané Gruzie) realizoval v zemi původu. Vyloučit samozřejmě nelze ani získání potřebného povolení k pobytu na území České republiky, o což je však nutné usilovat v režimu zákona o pobytu cizinců, nikoliv zákona o azylu, který je určen k řešení výjimečných životních situací, které jsou v něm jasně vymezeny.

VII. Závěr a náklady řízení

31. Ze všech shora uvedených důvodů krajský soud rozhodl o žalobě tak, že ji v plném rozsahu zamítl, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozsudku.
32. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ust. § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok II.) a žalovanému v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly, respektive ani úhradu nákladů řízení nepožadoval, protože se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává (výrok III.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 16. září 2021

JUDr. Lukáš Hlouch, Ph.D., v.r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
K. M.